

מיכתבים

הטיפ והכנס

על היחסים בין רוברט מאקסוול למעריב (תשקיף), העולם הזה 30.8.89.

צד לי, אבל מישוה הכשיל את העולם הזה. רוברט מאקסוול, כמו גם נציגיו בארץ, לא מתערכים בשום היבט של עבודת המערכת במעריב.

באשר ליריעה שפורסמה בהעולם הזה, אני פטור מלהוכיח דבריו, שכן ברוב העיתונים כבר התפרסם כי מאקסוול לא פרש מן המיכרז על בוק אינור, ולכן לא היה יכול לפסול יריעה (שעמדה בכיכול להתפרסם במעריב) האומרת שהוא החליט לפרוש. למעריב אמנם היה טיפ כי מאקסוול כועס ומתכוון שלא להתחרות עוד במיכרז על בוק

אישה השנה תשמ"ט

עוד מעמידים לאישה השנה תשמ"ט, שהותו תיחשוף, בעוד שלושה שבועות, מעל שער גליון ראשה השנה תש"ן של העולם הזה.

אם אפשר לבחור לאישה השנה לאישה-אלי, אז המועמד שלי לאישה השנה תשמ"ט הוא לך ואלנסה, איש סולידריות, שקרוב לזר דאי שינה, בערוב השנה, את פני ההיסטוריה ואת גורל האנושות.

בנימין מלס, תל אביב

● **בין 38 אנשי השנה של העולם הזה עד כה היו חמישה לאישראלים:** איש-השנה תש"ט, **גמאל עבד אל-נאצר**; איש-השנה תש"ך, **אדולף אייכמן**; איש-השנה תשכ"ב **הד"ר רוברט סובלן (יהודי אמ"ת**

דיסנציק, מאקסוול ו"מעריב" אין התערבות בעבודת המערכת

אינור, אולם לאחר בדיקה התברר כי הדבר אינו נכון, ולכן לא פורסם.

עירור דיסנציק, עורך מעריב, תל אביב

מחאה פלסטינית

על טיב נתינות של יהודי, תושב הארץ, בשנת 1942.

כיהודי פלסטיני וכאחד ממייסדיהם הטכניים של השידורים העבריים (המתחרתים

ריקאי, שנמלט לישראל, בחסות חוק-השבות, מפני סוכני הבולשת האמריקאית שביקשו לעוצרו כמרגל סובייטי, ומשהסגור על-ידי ממשלת ישראל, התאבד במטוס בבליעת רעל); אישה השנה תשל"ד, הנרי קוסינג'ר ואישה השנה תש"ל"ט, האניט אללה חומייני.

הזכויות של רבין

ועוד מועמד לאישה השנה תשמ"ט.

... מוכן מאליו, יצחק רבין, מי שהיה איש-השנה תשל"ה, בהיותו ראש-ממשלה, הוא גם אישה השנה תשמ"ט. כל הסבר מיותר. ואם ריזוקא רוצים הסבר, אז זה בזכות שאיפשר את הקמת ממשלת האחדות הלאומית ב' ובזכות (אם זו המילה הנכונה) התמודדותו המתמשכת עם האינתיפאדה. רמי לביא, חולון

אין דימיון

על הדימיון בין הליכוד לאש"ף (ה"הנדון", העולם הזה 16.8.89)

יסלח לי מר אבגרי, אבל אני חולק על דעתו. אין כל דימיון בין תנועת החרות לתנועה לשיחרור פלסטין.

חברי תנועת החרות אולי מרגישים גבר חורין, אבל הם בוודאי אינם משוחררים, לא מריעות קרומות, לא מריעות גזעניות ולא מנהיג אחרי מנהיג גואל (השר שרון, למשל). לעומת זאת אפילו פלסטינים משוחררים והתורה לאל שמצויים עוד כמה מיליונים כאלה מחוץ למחנות-המעצר של מדינת ישראל, כידוע עדיין אינם בני-חורין.

יאסר דרוויש, נצרת

ק/א י.י.

אני מודה שהחלטת לערוך ראיון עם רחבעם (גנדי) ואני היתה מלווה בלבטים קשים.

השאלה היתה: האם ראיון הטרנספר הוא נושא שמותר לאפשר לו ביטוי חופשי ונרחב מעל לכימה דמוקרטית? או שמא עצם הרעיון הזה הוא כה אנטי-דמוקרטי, כה גזעני, עד כי אסור להעניק לו לגיטימציה במסגרת חופשי הדיבור?

החלטתי, בסופו של דבר, כי יש לסמוך על האינטליגנציה שלך, הקורא. כאשר מוצגים לך פרטים של ראיון, במסגרת של שיחה רציונלית, תוך הצגת השאלות הענייניות, אתה יכול וצריך להחליט בעצמך מה דעתך עליו.

מבחינתי האישית, לא היה זה ראיון קל. אני מכיר את גנדי זה הרבה שנים. דרכינו

הצטלבו לא אחת. יש לנו לפחות הצלבה אחת משותפת (ההיסטוריה של ארץ-ישראל, בכל תקופה תיזה). בשנות ה-50, כאשר היה גנדי איש אג"מ בצה"ל, הוא היה ציא לאור, אחת לשנה, לקראת פורים, גליון של עיתון שנקרא האנס הזה, שהיה פארווריה מושלמת של העולם הזה. פעם, אחרי ההתנשקות בחי, נתן לי ייעוץ ביטחוני לגבי נהלי כניסתו אישי.

היו גם פרקים אחרים. כשהייתי בכנסת נמסר לי על תקרית שבה נרצחו ארבעה פלסטינים, שנלקחו בשבי אחרי שחצו את הירדן. לפי היריעה, גנדי היה קשור בזה. עוררתי את העניין בהצעה סודית לסדר-היום, שהועברה לוועדת-החקירה-הממשלתית של ארץ-ישראל, חיים בר-לב, הודיע לי אז כי גנדי לא היה מעורב בתקרית זו, אלא קצין בכיר אחר, שנהרג לאחר-מכן. ביטלתי את ההצעה.

כאשר אימץ גנדי לעצמו את ראיון הטרנספר, התרחקתי ממנו. ראיון הטרנספר מייצג כל אשר אני התנגדתי לו כל חיי. הוא מעורר בי פלצות.

אולם רעתי היא שאין טעם להתעלם מראיון, שחלק מדעת-הקהל הישראלית נוטה אליו. להיפך, יש להניח אותו מתחת לזכוכית מגדלת, כדי שיתגלה כמו שהוא, באור המציאות. לכן החלטתי לערוך עם גנדי את השיחה השבועית, שקיבלתי על עצמי לערוך מדי שבוע (ראה עמודים 21-18).

גם ניהול השיחה לא היה קל מבחינתי. כאשר אתה משוחח על נושא המקומם אותך בכל פרטיו, אתה נוטה לשסע את ברה-השיחה שלך, להטיח בפניו את התנגדותך, להפריך את דבריו. אבל כאשר עורכים ראיון, התפקיד של המראיין הוא — לדעת — לאפשר למראיין להציג את נקודת-ההשקפה שלו, תוך הצגת שאלות ענייניות לבירור הדברים. כך עשיתי גם הפעם.

מדי פעם עמרת להתפרץ ולמחות על הדי

גנדי

בריס שנאמרו, אך עצרתי בעדי. נתתי לבעלי שיחתי את ההזדמנות המלאה להביע את רעיוני ולפרט את תוכניתו. כתוצאה מכך ארכה השיחה כשעתיים, הרבה מעבר למה שניתן לעכל גם במקום הנרחב שהעמדנו לרשותה. היה צורך לקצר את התמליל המוקלט, וגם בשלב זה השתדלנו לשמור על הגינות גמור, רה, ולא לפגוע בהצגה הנכונה של הדברים, כפי שכאן מפי.

אין צורך לזכור כי השיחה לא החלישה את התנגדותי לראיון, אלא להפך.

בשבועיים האחרונים הציגה הטלוויזיה הישראלית סדרה בריטית על פעלו של הלורד לואי מאונטבאטן, השליט הבריטי האחרון בהודו. על המידע ראינו את מיכצב הט רנספר הגדול ביותר במאה ה-20: עקירתם של מיליוני הינדים ומוסלמים מעריהם ומכ פריהם, וכריחתם אל מעבר לגבול החדש בין הודו ופאקיסטאן, תוך כדי ביצוע זוויות נר ראות, שחיסות הדריות וטראגדיה שאין לה שיעור. איני מאמין שתיתכן אר וזשה צורה אחרת של טרנספר. לפי תפיסתו של גנדי יש שד לוש צורות של טרנספר, וכולן כאחת פסולות בעיני לחלוטין.

הצורה הראשונה היא, טרנספר פר בהסכם. בהסכם בין מי למי? בין ישראל לבין ממשלה ערבית כלשהי. כלומר: בהסכם בין כוחות שהם רעים לעם הפלסטיני, בניגוד גמור לרצון הציבור שהו נוגע לו — מיליון וחצי בני-אדם שיירשו לשטח של מחלתי-אבר יהיה ולעבור לארץ זוהי, תוך

הריסת ריקמת חייהם, עקירתם מגוף מולדתם והפיכתם לפליטים. גם במקרה הטוב ביותר, זוהי טראגדיה, שלא תוכל להתבצע בלי שד מושב בכות. שום אדם הדוגל במשגים דמוקרטיים וליברליים אינו יכול להסכים לכך.

הצורה השנייה היא, טרנספר מרצון. גנדי עצמו רומז למה הוא מתכוון. הפיכת חייהם של הפלסטינים לכל-יך בלתי-נסבלים (מאגנט שלילי) עד כי ירצו לעזוב "מרוצן". קל להעלות על הדעת איזו מידה של דיכוי תהיה דרושה כדי להשיג תוצאה זו, שעם שלם יקום וייעקר "מרוצן" ממולדתו. מצב היהודים בפר לין, לפני הפלישה הנאצית, היה כאין וכאפס לעומת מה שיידרש.

הצורה השלישית היא גירוש תוך כדי מיל-חמה. גנדי אומר שאינו רוצה בכך, אך שהוא מוכן לכך אם תפרוק מילחמה. ושוכ: קל לה עלות על הדעת איזו מין מילחמה זאת תהיה, ומה יהיו מוראותיה, אם תהיה די ארוכה ודי אכזרית כדי לאפשר גירוש של מיליון וחצי בני-אדם.

בקיצור, אני מתנגד לראיון זה בכל גימיו נפשי. אך הענקתי לגנדי ולתוכניתו את ההזדמנות להצגת את תוכניתו לפרטיה, כדי שאתה תוכל להחליט בעצמך מה דעתך עליה.

א.א.א.א.

העולם הזה

השבועון של ישראל

העורך הראשי: אורי אבגרי

מנהל: אברהם סיטון

מנהלת מחלקת-מודיעות:

רינת מיטלרני

המערכת והמנהלה:

תל אביב, רחוב גורדון 3

(ת.ד. 136, מיקוד 61001)

טלפונים: 03/232262/3, (03)

5230662 (03)

פקס: 03/245130 (03)

המחיר: העולם הזה בע"מ

הדפוס: הדפוס החדש

המצאה: גר

תל אביב, יד הירוצים 7

טלפון: 03/377056 (03)

המנהל הכללי: דוד גרשנבוין